

Fides vera, & pia dicitur.

dinem cupiunt contemplari, & ait: [Hoc itaque vera, & pia fide, tenendum est]. Fides Christiana dicitur vera, quia ei non subest falsum, nec doctrinæ fidei falsitas admittitur, quemadmodum doctrinæ Philoſophorum. Dicitur quoque fides pia, quia per eam colitur Deus, cuius cultus est pietas, & quia diuinam pietatem copioſiſſimè nobis commendat, q̄ Trinitas ſit vnus ſolus, & verus Deus, ideſt quòd tres perſonæ in diuinis ſint vnus Deus, qui dicitur ſolus Deus per excluſionem eſſentialiter diſtincti à ſe: & verus Deus, quia in eo duntaxat eſt deitas imparicipata, perfectæ, æterna. [& hæc Trinitas vnus, & eiufdem ſubſtantia, vel eſſentiæ dicitur, creditur, & intelligitur.] Eſt enim in tribus perſonis vna numero eſſentia: & ſicut ſūt vnus eſſentia, ita & vna eſſentia.

Quæſtio.

Damaſc.

¶ Circa hoc quaeritur, Cur ait, dicitur, & creditur cum prius ſit credi, quam dici: quia, vt aſſerit Damaſcenus, Verbum eſt Angelus intelligentia, ideſt niſi cuius intellectualis conceptionis. Reſpondetur, quòd Magiſter hic loquitur de iſta materia, prout de ea inſtruenti ſunt audientes, in qua inſtructione verbum primò percipitur.

Quæſtio.

Quomo- do que fi- dei ſūt in- telligi.

¶ Rurſus quaeritur de hoc, quòd ait, intelligitur. Non enim videtur Trinitas poſſe intelligi in hac vita, ſed credi duntaxat. vnde, & viſio, ſeu intelligentia dicitur in patria ſuccedere fidei. Reſpondendum, q̄ etiam in hac vita ea, quæ fidei ſunt, aliquo modo intelliguntur per donum intellectus, præterit à viris heroicis, qui habent fidem cum rationibus credendorum, & purificatæ mentis intelligentia. In patria autem intelliguntur clarè in verbo æterno. [Quæ eſt ſummum bonum] quemadmodum enim Trinitas ſu perſancta eſt ſummum ens, ita & ſummum bonum. Imò ſicut eſt vnus ens ſummum, ita eſt vnum ſummum bonum. quod enim omnino abſolutè dicitur in diuinis, tribus ſuperglorioſis perſonis commune eſt: atq; in numero ſingulari, prædicatur de eis, [q̄ purgatiſſimis mentibus creditur] per ſpeciem enim videri non valet, niſi à mentibus, ab omni culpa, ac reatu penitus mundis. In hac quoque vita videri nequit viſione formata, niſi à mentibus omni mortali culpa carentibus. Porro viſione myſticæ Theologiæ ſeu contemplatione doni ſapientiæ perfectè videri non valet ſecundum curſum cõem, niſi à viris heroicis, qui comparatione incipientium, ac proficientium, purgatiſſimi poſſunt dici. Veruntamen viſione ſeu cognitione informi, & nuda, cernitur Trinitas adoranda à mentibus vitioſis in hac vita.

Deus di- uerſimo- de ab ho- minibus cernitur.

Bonaue.

¶ Circa hoc ſcribit Bonauentura: Mens ad hoc, quòd Deum contempler, eget purgari quo ad intellectum, & affectum. Ideo paulò poſt ſubdit: [per uſitiam fidei]. i. per fidem, quæ facit iuſtum in opere, & fides per ſe, purgat intellectum, iuſtitia autem affectum. Vtriuſque demù purgationis triplex eſt gradus. Intellectus nanque purgatus eſt, cum abſtrahitur à ſenſibilibus ſpeciebus: purgatiõ, dum munda tur à phantaſticis imaginibus: purgatiõ ſimilis, cum à phyſicis, aut Philoſophicis rationibus. Gradus quoque purgationis affectus, ſunt iſti: Purgatur affectus, dum mandatur à culpa. Purgatur eſt, dum à culpæ ſequela: purgatiõ ſimilis, cum ab occaſione peccandi. Hæc Bonauentura.

Albertus.

¶ Et concordat Albertus, dicẽdo aliquandò: addendo ex parte, inquiring, affectus. Primò, ſit purgatio à peccato. Secundo, à pronitate relicta ex vitio. Tertio à ſomitis incendio. Quarto, ab occaſionibus peccandi ab extrinſeco. Ex parte autem intellectus tollitur primo præſentia corporis, quæ eſt ad ſenſum. Secundo, præſentia imaginis corporalis ab imaginatione.

Tertiò, actus intellectus accipientis ex phantaſmate. Quarto, actus intellectus progredientis ex principijs ſibi notis ſecundum Philoſophiam. Ad hæc etenim ſequitur, quòd eleuet ſe ſupra ſe ad fidei, lumen, & tunc cernit Deum Trinum, & vnum. [Mentis enim humane acies inualida]. i. debilis intellectus ſiue intuitus animæ rationalis. [in tam excellenti luce non figurat]. i. increatum lumen, quod eſt Trinitas benediãta, & ſummum bonum ſtabiliter intueri nõ valet. [niſi per iuſtitiam fidei]. i. per actus uirtuoſos ex fide manentes, emũdetur modis iam tactis. Oportet enim potentiam aliquo modo aptari, & proportionari ſuo obiecto.

¶ Circa hæc ait Thomas: Iuſtitia hic ſumitur pro iuſtitia generali, quæ eſt reãtudo animæ in compa ratione ad Deum, & proximum, atque vnus potentie ad aliam. Dicitur quoque iuſtitia fidei, quia in iuſtificatione primus motus eſt fidei, iuxta illud ad Hebræos: Accedentem ad Deum oportet credere, quia eſt. ¶ Sed hiſ obijci poteſt, quòd etiam impij eruditi, & ingenioſi, aciem mentis ſua extendunt, & ſigunt in contemplationem luminis increati, ſicut, & infideles Philoſophi. Nam, & multa ſubtilia ſcribunt, & ſermo cinantur de Deo, & diu cogitant de diuinis, quemadmodum, & in libro de uita Philoſophorum fertur de talibus. Imò aliqui mali plùs ſciunt de Deo, quam boni. Reſpõdetur, quòd magiſter ex uerbis Auguſtini loquitur de mentis defixione ſtabili, ac formata. Propter quòd ait Bonauentura: Figi nõ po teſt, niſi habeat gluten amoris. Communiter etiam prauis, & paſſionatis ex inquietudine paſſionum, ac uittiorum cito à diuinoꝝ conſideratione labunt, & deprauatur in eis cognitio ex appetitus diuerſitate, ut ait Aegidius. [De hæc igitur re ſumma, & excel lentiſſima,] utpote in cõparabili Trinitate [cum modeſtia,] ideſt diſcretè moderamine, [& timore] caſto reuerentia, ac Fliali. [agendum]. i. tractandũ [eſt], ut ſcilicet loquens, & audiens de iſta tam ſublimi materia, pendat proprii intellectus humillimitatem, & ita à curioſo atque ſuperſuo ſcrutinio reprimatur, ſciens quòd ſcrutator maieſtatis opprimitur à gloria: timeat quoque ex conſideratione dignitatis eius, de quo tractat ſeu audit, ne irruerent, & intimatorè habendo ſe, graniter peccet. Hinc Plato in primo Timæi: Memento, inquit, tam me, qui loquor, quam uos qui auditis, homines eſſe: atque ita in rebus ſublimibus medio crem elocutionem, magni cuiuſdam eſſe onus laboris. [& attentiſſimis] ideſt ſummè diligentibus [atque deuotiõis auribus] mentis, & corporis [audiendum] Qui enim ex Deo eſt, uerba Dei audit diligenter utrique, ac deuotè, unde, & Eccleſiaſticus: Auris, inquit, bona audiet: cum omni concupſcentia ſapientiam. Apoſtolus quoque ad Galatas ſcribit: Sicut Angelum Dei acceptiſtis me, ſicut Ieſum Chriſtum. [Vbi quaeritur, unitas Trinitatis], ideſt ſcholasticè inueſtigatur, qualiter Trinitas perſonarum, ſit vnus eſſentia. [Quia nec periculoſus alicubi erratur, ex parte materie tam ſuperdigniſſimæ: [nec laborioſus aliq̄d quaeritur,] qua incomprehenſibile myſterium eſt, ad cuius compræhẽſionem nullo labore ſpirituali, aut corporali poteſt pertingi. [nec fruſtuoſus aliq̄d inuenitur] dummodo ex charitate inqueſitio oriatur. Quo enim incomprehenſibilior eſt Trinitas adoranda, eo plùs meritiorum eſt credere in eandem, & tantò ſalubrius eſt in ipſis formata cognitione pro ficere. [Proinde omnis qui audit, & legit ea, quæ de ineffabili, & inaccessibili diuinitate luc dicuntur, ſtudeat imitari, quòd Auguſtinus ait: Non pigabit

Thoma.

Hebr. 11.

Obiectis.

Dilutio.

Prou. 25.

Humilitas

Elacionis.

Ioan. 8.

Ecl. 3.

Gala. 4.